

БОРОТЬБА З ЗАБРУДНЕННЯМ ПОВІТРЯ ЯК ЕЛЕМЕНТ ЕКОЛОГІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

**Предчук О.А., здобувач вищої освіти гр. МЕН 2/3
Миколаївський національний аграрний університет**

Останні роки можна характеризувати швидким розвитком цивілізації, великим обсягом виробництва різноманітної продукції та їх відходів. Великомасштабні природні катаклізми, погіршення якості життя та здоров'я громадян різних країн є зворотньою стороною стрімкого розвитку промислових комплексів. Ці нагальні проблеми зумовлюють потребу у розвитку екологізації соціально-економічних систем виробничих та невиробничих сфер та практичної реалізації стратегій сталого розвитку. Однією з найваговіших екологічних проблем у світі та, зокрема, в Україні є забруднення повітря. З метою вирішення труднощів необхідно запроваджувати в життя модель забезпечення збалансованого сталого розвитку, що включає в себе підхід комплексного вирішення соціальних та екологічних проблем сучасності.

Безперечно в останні роки екологічна ситуація набула широкого поширення у наукових колах різних країн світу, у тому числі і України. Серед вчених нашої країни питаннями, які пов'язані з розробленням стратегії, створенням найбільш оптимальних умов поєднання економічної та природоохоронної діяльності, підвищенням ефективності суспільного виробництва та збереження якості природного середовища, займаються та розкривають у своїх роботах дослідники С. Дорогунцов, Б. Данилишин, В. Трегобчук, І. Лукінов, Л. Руденко, О. Невелєв, П. Шищенко та інші.

Метою роботи є висвітлення однієї з основних проблем екологізації в частині забруднення повітря за допомогою статистичних даних, розгляд шляхів вирішення ситуації, що склалася, вибір найбільш доцільного переліку механізмів для подолання труднощів у даному питанні.

Загострення екологічних проблем утворює потребу екологічної спрямованості розвитку економіки. Для повноцінного осмислення усіх аспектів даного питання необхідно відтворити точну картину стану сучасної екології України. Статистичні методи найкраще здатні відобразити екологічну ситуацію, наочно відтворивши труднощі поставленої проблеми.

Основним екологічним показником є показник забруднення повітря. Головним джерелом забруднення атмосферного повітря в Україні від викидів стаціонарних джерел є підприємства паливно-енергетичного комплексу - 36% від загального обсягу викидів, підприємства обробної - 35% та видобувної промисловості - 25% [2]. Основними забруднюючими речовинами є оксиди вуглецю, азоту, діоксиди сірки, аміак, феноли, формальдегід, бензапірен. Хоч обсяги викидів забруднюючих речовин останнім часом, передусім через зупинку багатьох підприємств, зменшилися, проте в деяких промислових регіонах (особливо - в Донецько-Придніпровському) вони і нині значно перевищують гранично допустимі норми. За інформацією Державної служби статистики України, викиди забруднюючих речовин та парникових газів у атмосферу від стаціонарних джерел забруднення на території області, підконтрольній українській владі, становлять 790,2 тис. т (31,5% від загальних викидів по Україні) та на 0,7% більше, ніж в 2017 році. Крім того, обсяги викидів діоксиду вуглецю склали 25143,4 тис. т (рис. 1).

Рисунок 1. Динаміка викидів забруднення речовин від стаціонарних та пересувних джерел, тис. т/рік

Джерело: за даними Головного управління статистики

Для зменшення викидів в атмосферу варто встановити системи контролю викидів продуктів згорання. Таким чином, посилюється контроль над вмістом вихлопних газів, за перевищення норм накладається штраф. Крім того, дає результати установка очисних споруд на електростанціях та інших промислових підприємствах. Введення технології десульфуризації димового газу на ТЕС, які працюють на вугіллі, дозволяють значно скоротити вміст двоокису сірки у димі [3].

Отже, глобальними наслідками забруднення атмосфери виявилось накопичення в ній парникових газів та виснаження озонового шару. На регіональному рівні це призвело до закислення атмосферної вологи і випадання кислотних опадів, збільшення концентрації приземного озону, що значно погіршує якість повітря. У промислових містах високий рівень сульфатів визначається здебільшого через велике скупчення промислових підприємств, які викидають значну кількість діоксиду сірки в засушливих умовах. Система контролю видів та установка очисних споруд дасть можливість покращити результати сучасного стану забруднення повітря в Україні.

Список використаних джерел

1. Стан забруднення повітря в Україні у межах звичних параметрів: оновлена інформація: сайт. URL: <https://mepr.gov.ua/news/33806> (дата звернення: 16.04.2021).
2. Згуровський М.З. Сталий розвиток у глобальному і регіональному вимірах: аналіз за даними 2012 р. / М. З. Згуровський. — К.: НТУУ "КПІ", 2013. — 84 с. (дата звернення: 16.04.2021).
3. Напрями державної політики щодо екологізації національної економіки: аналітична записка: сайт. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/807> (дата звернення: 16.04.2021).

***Науковий керівник Христенко О.А., кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки підприємств***